

รายงานสถานการณ์ศัตรูข้าว

วันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๖๑

กลุ่มพยากรณ์และเตือนการระบาดของศัตรูพืช

กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย

โทร. ๐๒-๙๕๕๑๕๑๔ โทรสาร ๐๒-๙๕๕๑๕๑๔

E-mail: Bio53@hotmail.com, doae_pmd@hotmail.com doae_pmd@hotmail.com

๑. สถานการณ์การปลูกข้าว

๑.๑ ข้อมูล ณ วันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๖๑

๑.๒ พื้นที่ปลูกข้าวทั้งหมด ๖๖ จังหวัด มีพื้นที่ยืนต้น ๒๑,๗๓๘,๗๒๘ ไร่

๒. สถานการณ์การระบาดของศัตรูข้าว

๒.๑ เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล พบการระบาดในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา ในข้าวอายุน้อยกว่า ๔๐ วัน จำนวน ๕๐๐ ไร่ การระบาดเพิ่มขึ้น ๕๐๐ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมาไม่พบการระบาด)

๒.๒ โรคไหม้ข้าว พบการระบาดในพื้นที่จังหวัดศรีสะเกษ อุบลราชธานี ยโสธร และจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน ๒๑,๘๓๒ ไร่ การระบาดลดลง ๔๕๘ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมาพบการระบาด ๒๒,๒๙๐ ไร่) ในช่วงอายุ ดังนี้

๒.๒.๑ ข้าวอายุน้อยกว่า ๔๐ วัน จำนวน ๙,๙๒๘ ไร่

๒.๒.๒ ข้าวอายุ ๔๐ ถึง ๖๐ วัน จำนวน ๑๑,๙๐๔ ไร่

๓. การดำเนินงานในพื้นที่ระบาด

๓.๑ เจ้าหน้าที่กลุ่มพยากรณ์และเตือนการระบาดของศัตรูพืช กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย ร่วมกับสำนักงานเกษตรจังหวัดทุกจังหวัดที่มีพื้นที่ปลูกข้าว ทำการประชาสัมพันธ์และเตือนการระบาดของศัตรูข้าว ได้แก่ โรคไหม้ข้าว โรคขอบใบแห้งและศัตรูข้าวอื่นๆ เพื่อให้เกษตรกรเฝ้าระวังในพื้นที่เสี่ยงต่อการระบาดต่อไป

๓.๒ สำนักงานเกษตรจังหวัดนครราชสีมา กำหนดแนวทางแก้ปัญหาในพื้นที่โดยเร่งประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกรทราบ และให้เกษตรกรสำรวจแปลงนาทุก ๓ วัน พร้อมรายงานให้จังหวัดทราบ และประสานศูนย์ส่งเสริมฯด้านอารักขาพืชขอ

๓.๓ ศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพืชที่ ๔ จังหวัดขอนแก่น ศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพืชที่ ๗ จังหวัดนครราชสีมา ศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพืชที่ ๖ จังหวัดเชียงใหม่ และศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพืชที่ ๙ จังหวัดพิษณุโลก ร่วมกับศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนในพื้นที่เสี่ยง เตรียมความพร้อมในการผลิตขยายเชื้อราไตรโคเดอร์มา เชื้อราบิวเวอเรีย และรณรงค์ให้สมาชิกศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน และเกษตรกรทั่วไปใช้ควบคุมศัตรูข้าวในทุกพื้นที่

๓.๔ สำนักงานเกษตรจังหวัดเชียงใหม่และสำนักงานเกษตรจังหวัดจันทยโสธร แนะนำให้เกษตรกรใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มา ในการป้องกันและกำจัดโรคไหม้ข้าวในพื้นที่ที่มีการระบาดในระดับน้อย พร้อมทั้งประชาสัมพันธ์และเตือนการระบาดของโรคไหม้ข้าวในพื้นที่ระบาดและพื้นที่ใกล้เคียง และให้เกษตรกรเฝ้าระวังโดยหมั่นสำรวจแปลงอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งมีผลให้การระบาดของโรคไหม้ข้าวลดลงอย่างต่อเนื่อง

๓.๕ สำนักงานเกษตรจังหวัดศรีสะเกษ และสำนักงานเกษตรจังหวัดอุบลราชธานี แนะนำให้เกษตรกรในพื้นที่ที่มีการระบาดรุนแรงใช้สารเคมีตามคำแนะนำของกรมการข้าว ส่วนในพื้นที่ที่มีการระบาดระดับปานกลางแนะนำให้เกษตรกรใช้เครื่องตัดหญ้าตัดใบข้าวและนำใบข้าวที่เกิดโรคออกจากแปลงไปเผาทำลาย และในพื้นที่การระบาดระดับน้อย แนะนำให้เกษตรกรใช้สารชีวภัณฑ์ และให้เกษตรกรเฝ้าระวังโดยหมั่นสำรวจแปลงอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งมีผลให้การระบาดของโรคไหม้ข้าวลดลงอย่างต่อเนื่อง

๔. การคาดการณ์

สภาพอากาศจากกรมอุตุนิยมวิทยา ในช่วงระหว่างวันที่ ๑ - ๗ สิงหาคม ๒๕๖๑

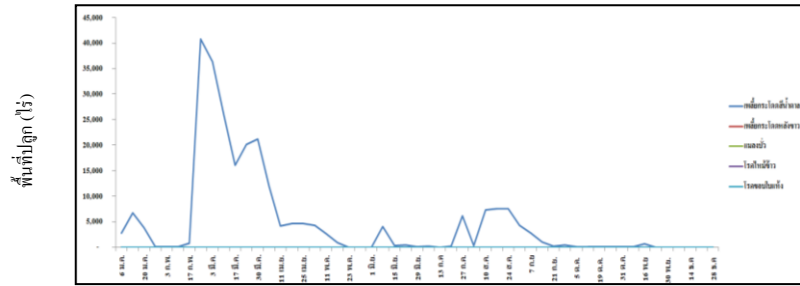
ภาคเหนือ สภาพอากาศทั่วไปมีฝนฟ้าคะนองร้อยละ ๖๐ - ๗๐ ของพื้นที่ ตลอดช่วงและฝนตกหนักบางแห่ง อุณหภูมิเฉลี่ย ๒๓ - ๓๓ องศาเซลเซียส ซึ่งเป็นสภาพที่มีอุณหภูมิค่อนข้างต่ำและความชื้นสูง ประกอบกับข้อมูลจากการติดตามสถานการณ์ศัตรูข้าวในแปลงติดตามสถานการณ์ศัตรูพืช พบการทำลายของ และโรคไหม้ในหลายพื้นที่ ดังนั้น คาดว่าอาจพบการระบาดของโรคไหม้เพิ่มขึ้น รวมถึงการระบาดของโรคขอบใบแห้ง โรคใบจุดสีน้ำตาล และโรคเชื้อราอื่นๆ ได้ สำหรับพื้นที่ที่ฝนทิ้งช่วงมีความแห้งแล้งติดต่อกันเกิน ๓ วันให้ระวังการระบาดของเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลและแมลงดำหนามข้าวที่อาจเกิดการระบาดได้

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สภาพอากาศทั่วไปมีฝนฟ้าคะนองร้อยละ ๖๐ - ๘๐ ของพื้นที่ ตลอดช่วงและฝนตกหนักบางแห่ง อุณหภูมิเฉลี่ย ๒๓ - ๓๔ องศาเซลเซียส ซึ่งเป็นสภาพที่มีอุณหภูมิก่อนข้างต่ำและความชื้นสูง ประกอบกับข้อมูลจากการติดตามสถานการณ์ศัตรูข้าวในแปลงติดตามสถานการณ์ศัตรูพืช พบการทำลายของโรคไหม้ข้าว และโรคขอบใบแห้ง รวมถึงโรคเชื้อราอื่นๆ ดังนั้น คาดว่าอาจพบการระบาดของโรคไหม้ข้าว โรคขอบใบแห้ง และอาจพบการระบาดของเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลและแมลงดำหนามข้าวบ้างในบางพื้นที่ที่แห้งแล้งมีฝนทิ้งช่วง รวมถึงหนอนกอข้าวและหนอนกัดกินใบข้าวได้ในหลายพื้นที่

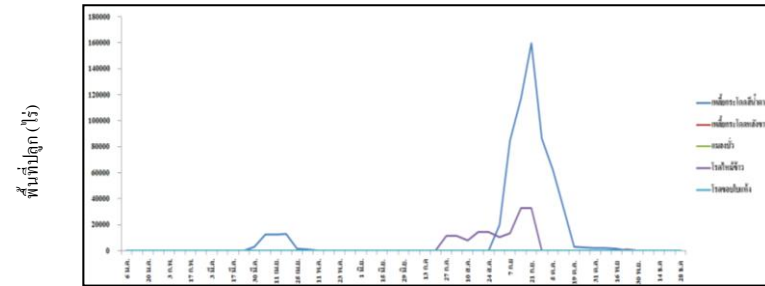
ภาคกลาง และภาคตะวันออก สภาพอากาศทั่วไปมีฝนฟ้าคะนองร้อยละ ๓๐ - ๖๐ ของพื้นที่ กับมีฝนตกหนักบางแห่ง อุณหภูมิเฉลี่ย ๒๓- ๓๔ องศาเซลเซียส ซึ่งเป็นอุณหภูมิค่อนข้างต่ำ ความชื้นระดับปานกลางถึงสูง ประกอบกับข้อมูลจากการติดตามสถานการณ์ศัตรูข้าวในแปลงติดตามสถานการณ์ศัตรูพืช พบการทำลายของโรคไหม้ข้าว และโรคขอบใบแห้ง ในหลายพื้นที่ ดังนั้น คาดว่าอาจพบการระบาดของโรคไหม้ข้าว โดยเฉพาะข้าวอายุมากกว่า ๔๐ วัน และมีโอกาสพบเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลและแมลงดำหนาม และหนอนกอข้าวได้ในบางพื้นที่

ภาคใต้ สภาพสภาพอากาศทั่วไปมีฝนฟ้าคะนองร้อยละ ๔๐ - ๗๐ ของพื้นที่ กับมีฝนตกหนักบางแห่ง อุณหภูมิเฉลี่ย ๒๐ - ๓๕ องศาเซลเซียส ซึ่งเป็นสภาพที่มีอุณหภูมิก่อนข้างต่ำและความชื้นสูง ประกอบกับข้อมูลจากการติดตามสถานการณ์ศัตรูข้าวในแปลงติดตามสถานการณ์ศัตรูพืช ไม่มีรายงานการระบาดของศัตรูข้าว อย่างไรก็ตามคาดว่าอาจพบการระบาดของโรคไหม้ และเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลได้

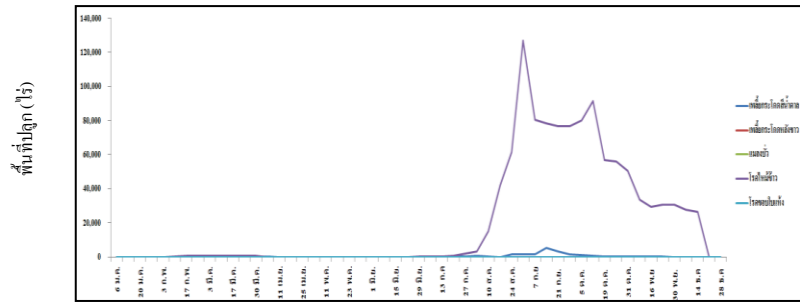
แผนภูมิแสดงการเปรียบเทียบการระบาดของศัตรูข้าว ระหว่างปี ๒๕๕๖ - ๒๕๖๑

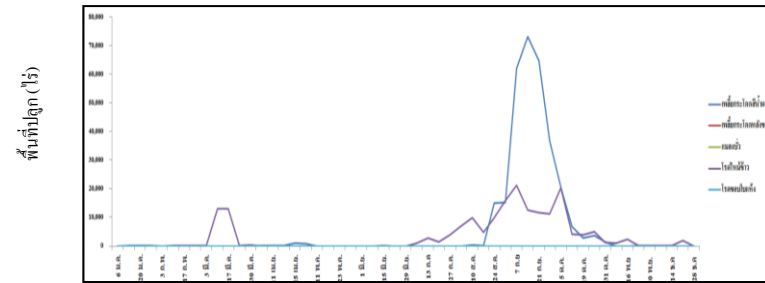
ปี ๒๕๕๖

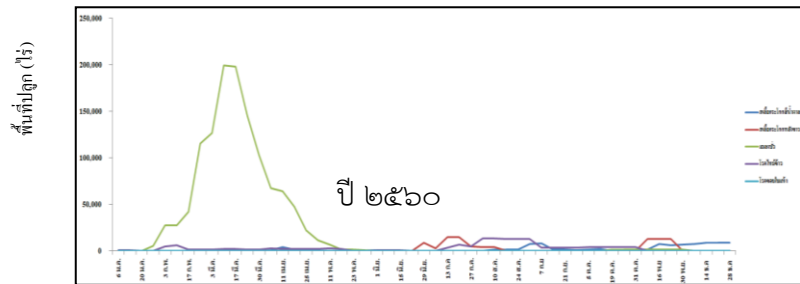
ปี ๒๕๕๗

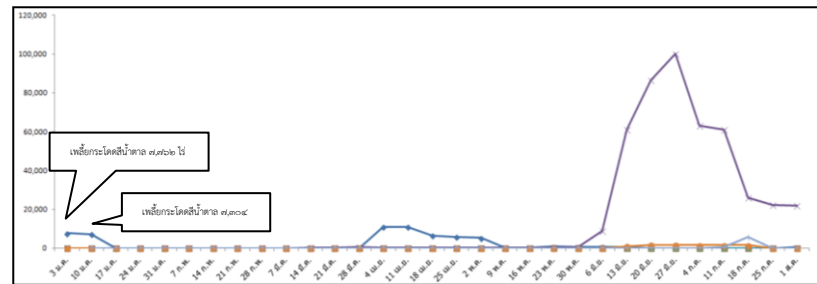
ปี ๒๕๕๘

ปี ๒๕๕๙

ปี ๒๕๖๐

ปี ๒๕๖๑

- เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล ๕๐๐ ไร่
- เพลี้ยกระโดดหลังขาว ๐ ไร่
- ▲ แมลงบั่ว ๐ ไร่
- ◆ โรคไหม้ข้าว ๒๑,๘๓๒ ไร่
- โรคขอบใบแห้ง ๐ ไร่
- หนู ๐ ไร่
- เพลี้ยไฟ ๐ ไร่